

Raadsvoorstel

Datum vergadering	: 29 september 2020
Registratienummer	: 43356
Voorstelnummer	: 2020/107
Portefeuillehouder	: Govert van Bezooijen
Bijlage(n)	: 1. Beleidskader grondgebonden zon 2. Beleidskader 'Zon als teeltondersteunende voorziening' 3. toelichting op beleidskader Zon 4. kaart met aangewezen gebieden 5. zonneladder
Onderwerp	: Beleidskader Zon

Onderwerp

Beleidskader Zon

Beslispunten

1. Het Beleidskader 'Grondgebonden Zon' vast te stellen
2. Het Beleidskader 'Zon als teeltondersteunende voorziening (TOV)' vast te stellen
3. De projectprocedure te volgen als RO-procedure.
4. Het besluit van de raad van 28 mei 2019 aan te passen, waarbij de in dit beleidskader bedoelde grondgebonden zonneparken worden toegevoegd aan de categorieën waarvoor een verklaring van geen bedenkingen niet is vereist (= schrappen uit Besluit onder A 7).
5. Medewerking te verlenen aan het verzoek van The Dutch om een zonnepark te realiseren mits de gemeenteraad akkoord is met het beleidskader.
6. Medewerking te verlenen aan de 3 pilots zon als teeltondersteunende voorziening, mits de gemeenteraad akkoord is met het beleidskader.

Inleiding

Klimaat- en Gelders Energie Akkoord

Het klimaat verandert. In 2015 is tijdens de Klimaattop in Parijs afgesproken dat we de opwarming van de aarde beperkt houden tot 2 graden, waarbij we streven naar maximaal 1,5 graad opwarming. Dit Verdrag is door bijna alle landen in de wereld geratificeerd.

In Gelderland hebben we sinds 2015 het Gelders Energieakkoord (GEA). Dit GEA is een initiatief van Alliander, de Gelderse Natuur en Milieu Federatie en Klimaatverbond Nederland en is (naast 400 andere partijen zoals de Provincie, het Waterschap, Woningbouwcoöperaties, VNO-NCW en LTO) door alle drie de voormalige gemeenten getekend. Het GEA heeft de doelstelling om de CO2 uitstoot ten opzichte van 1990 met 55 % te reduceren in 2030 en met 95 % in 2050. In 2016 en 2017 hebben de gemeenteraden van de 3 voormalige gemeenten allen de ambitie uitgesproken om in 2030 energieneutraal te zijn. Deze ambitie is door West Betuwe overgenomen en als 1 van de 4 speerpunten benoemd. Op 29 november 2019 hebben (99% van) de gemeenten via de VNG het Klimaatakkoord ondertekend.

Regionale Energiestrategie

Regionaal hebben we, middels de Regionale Energie Strategie (RES), toegewerkt naar een bod per 1 juni 2020, waarin we als Regio hebben aangegeven hoeveel duurzame energie wij denken te kunnen opwekken in 2030. Om te komen tot dit bod zijn we in West Betuwe in april van vorig jaar gestart met werkateliers. Omdat de gemeenteraad heeft gevraagd om een beleidskader Zon, is besloten om dit in de werkateliers rondom de RES in West Betuwe ook mee te nemen.

In de raadsvergadering van 26 mei heeft de Raad ingestemd met het concept bod van de Regio van 0,632 TWh wat op 1 juni is ingediend.

Energietransitie in West Betuwe

In West Betuwe gebeurt op het vlak van de energietransitie natuurlijk ook al veel. Bij de AVRI ligt een zonnepark van ruim 10 ha. In de oksel van de zuidelijke op- en afrit Geldermalsen aan de A15 is een klein zonnepark van 1,5 ha vergund. Inmiddels draaien de 14 windturbines van de windparken Avri en Deil en leveren ze ook daadwerkelijk stroom. Vele daken van woningen en bedrijven zijn al voorzien of worden voorzien zonnepanelen. Hiermee zijn we op de goede weg maar moet er, om te komen tot de reductie van 55 % CO₂¹ in 2030, nog wel heel veel gebeuren.

Initiatieven grondgebonden zonneparken

Al deze duurzame ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat de voormalige drie gemeenten, maar ook de huidige gemeente, tal van initiatieven ontvingen voor de aanleg van zonneparken.

Het gaat in totaal om 31 initiatieven voor zonneparken in West Betuwe. Vanwege de fusie zijn deze plannen 'on hold' gezet. Er was eerst een helder beleidskader noodzakelijk.

Mogelijk te volgen RO-procedures:

In het algemeen zijn in bestaande bestemmingsplannen geen mogelijkheden opgenomen om op de grond (grootschalige) zonneparken te vestigen. Er zijn verschillende routes om een zonnepark planologisch wel mogelijk te maken:

1. Partiele herziening

Door een partiële herziening wordt voor ieder afzonderlijk park een op maat gesneden bestemmingsplan opgesteld. Nadeel van deze procedure is dat er een lange procedure tijd mee gemoeid is (minimaal 6 tot 12 maanden). Door te werken met een dubbelbestemming (bijvoorbeeld sport met de dubbelbestemming zonnepark) wordt de oorspronkelijke bestemming in ieder geval wel gehandhaafd. Hierdoor kan het perceel na beëindiging ook weer in gebruik genomen worden ten behoeve van de oorspronkelijke bestemming. Omdat de gemeente West Betuwe beleid heeft over dit onderwerp kan wel enige tijds winst worden geboekt door de vooroverleg fase over te slaan.

2. Projectprocedure

Ook hier is de dubbelbestemming mogelijk, maar met een verklaring van geen bedenkingen (VVGB) van de raad, is de proceduredtijd aanmerkelijk korter.

3. Paraplu(facet) bestemmingsplan

¹ De recente uitspraak van de Hoge Raad in het Urgenda arrest bevestigt nog maar eens dat er nog veel moet gebeuren om de landelijke doelstelling van 25 % CO₂ reductie in 2020 te halen.

Een dergelijk plan kan van toepassing worden verklaard op het gehele of delen van het grondgebied van de gemeente. Voordeel van deze optie is dat de raad in het facet plan aangeeft waar en/of onder welke voorwaarden een zonnepark wordt toegestaan.

4. Tijdelijke omgevingsvergunning

Er is jurisprudentie waaruit blijkt dat, ook al is duidelijk dat een park langer dan 10 jaar blijft bestaan, er toch een tijdelijke omgevingsvergunning mag worden afgegeven. Dit leidt ook tot een aanzienlijke korte procedure tijd. Nadeel is dat er voor de investeerder een onzekere situatie is omdat de vergunning maar voor tien jaar van kracht is en er juridisch geen zekerheid is dat dit kan worden verlengd.

Crisis & Herstelwet

Inmiddels zijn het in het kader van de Crisis en Herstelwet diverse experimenten bij gemeenten uitgevoerd ten einde de aanleg van parken te bevorderen. Bijvoorbeeld in het geval van de gemeente Leeuwarden waar wordt gewerkt met een facet plan en als gevolg van de Crisis en Herstelwet de aanleg van het park vergunning vrij is. In onze regio zijn deze experimenten er nog niet.

Rijkscoördinatie regeling

In het geval dat een zonnepark een capaciteit van meer dan 50 MW heeft, dan valt het project rechtstreeks onder de Rijkscoördinatie regeling. Onder deze regeling vallen relatief grote projecten die van nationaal belang zijn. In dat geval coördineert de minister de aanvraag van de diverse vergunningen. De diverse betrokken overheden bereiden de ontwerp besluiten wel voor.

Besluitgeschiedenis

- Begin 2019 is gevraagd om een toetsingskader voor grondgebonden zonneparken.
- Op 26 maart 2019 heeft het college de Startnotitie vastgesteld voor het opstellen van een beleidskader zonneparken gemeente West Betuwe.
- De eerste versie van het beleidskader is vastgesteld in het college van 14 januari 2020.
- Op 4 februari 2020 heeft er in de Schildkamp in Asperen een beeldvormende avond plaatsgevonden.
- Op 24 februari 2020 heeft het college n.a.v. deze avond een nieuwe beleidskader vastgesteld.
- Op 16 juni 2020 is oordeelsvormend gesproken over het op 24 februari 2020 vastgestelde beleidskader.

Beoogd effect

Met dit beleidskader Zon heeft de gemeente de handvatten om alle initiatieven die bij de gemeente zijn binnengekomen voor de opwek van duurzame energie met grondgebonden zonnenvelden te kunnen toetsen.

Argumenten

1.1 De gemeenteraad van West Betuwe heeft gevraagd om dit beleid om de vele initiatieven voor zonneparken die bij de gemeente zijn binnengekomen te kunnen toetsen.

1.2 West Betuwe heeft als één van de speerpunten energieneutraal in 2030. Voor deze raadsperiode nemen we het RES-bod als uitgangspunt.

1.3 Met het vaststellen van dit beleidskader wordt ook de kaart met aanwijsgebieden behorende bij dit beleidskader vastgesteld.

2.1 Hiermee wordt tegemoet gekomen aan een duidelijke wens van de meerderheid van de gemeenteraad.

3.1 en 4.1 De uniforme voorbereidingsprocedure die bij het projectbesluit van toepassing is, leidt tot een beperkt kortere procedure tijd. In het geval er voor de realisatie van zonneparken een algemene verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad is, kan nog meer proceduretijd worden gewonnen. De proceduretijd kan met een algemene verklaring worden teruggebracht naar 10 – 14 weken. Afhankelijk van de planning van de SDE++ ronde in 2020² kunnen de toegekende plannen nog meeliften met deze ronde.

4.2 In de huidige algemene verklaring van geen bedenkingen is in categorie A 7 grondgebonden zonneparken uitgezonderd. Met het vaststellen van het beleidskader Zon, inclusief het uitsluiten van agrarische gronden, het pilotten van TOV's en het aanwijzen van gebieden liggen de uitgangspunten en voorwaarden voor het wel of niet toestaan van grondgebonden zonneparken vast.

4.3 Het ingediende verzoek wordt (zoals gebruikelijk bij aanvragen om een Omgevingsvergunning bouwen en RO) ambtelijk getoetst aan dit beleidskader, maar ook door de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR). De ODR kijkt onder andere inhoudelijk naar de verplichte onderzoeken (landschap, archeologie en cultuur, bodem, enz.) die bij een Omgevingsvergunning moeten worden ingediend.

5.1 Van de initiatiefnemers waar gesprekken mee zijn gevoerd of die al een principeverzoek bij de gemeente West Betuwe hebben ingediend liggen verreweg de meeste op gronden met een agrarische bestemming. Met uitzondering van The Dutch (onderliggende bestemming Sport). Met het concreet worden van dit beleidskader kan het college (onder voorbehoud van vaststelling van dit beleidskader door de gemeenteraad) medewerking verlenen aan het ingekomen principeverzoek van The Dutch.

5.2 Prorail heeft al voor de fusie verregaande gesprekken gevoerd met de oude gemeenten Neerijnen en Geldermalsen om te komen tot een zonnepark op de gronden (onderliggende bestemming Verkeer) langs de Rijksweg A 15 en de Betuweroute. Met het vaststellen van dit beleidskader kan dit verder worden geconcretiseerd.

6.1 Met het toestaan van de 3 pilots kan ervaring worden opgedaan met het effect op de teelt, maar ook zeker het effect op de omgeving.

Kanttekeningen

3.1 en 4.1 met het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen en daarmee het uit handen geven van de RO procedure, geeft de raad de beslissingsbevoegdheid over de ingediende aanvragen grondgebonden zon en zon als TOV aan het college. Aan de andere kant, met het aanwijzen van de gebieden en het vastleggen van de randvoorwaarden liggen de kaders behoorlijk vast.

Duurzaamheid

Met het vaststellen van dit beleidskader Zon wordt er weer een stap richting energieneutraliteit in 2030 en RES 1.0 wordt gezet. Tevens kan er 'gewend' worden aan het beeld van grondgebonden zon in West Betuwe en weten we wat het 'oplevert' voor het gebied.

² Door de Corona crisis wordt de SDE++ niet, zoals gebruikelijk in september geopend, maar op 24 november geopend en sluit deze op 17 december.

Financiën

Nvt.

Communicatie

Na vaststelling wordt het beleidskader definitief gecommuniceerd richting reeds bekende initiatiefnemers en diverse andere doelgroepen. De gebruikelijke gemeentelijke kanalen worden hiervoor ingezet. Denk onder andere aan een projectpagina op de website, een artikel in de informatierubriek en de inzet van social media.

Ook in het geval van daadwerkelijke realisatie is zorgvuldige communicatie noodzakelijk. De locaties kunnen gevoelig liggen voor diverse doelgroepen. Per locatie wordt de communicatie dan ook zorgvuldig afgewogen. Daarvoor wordt per project een communicatieplan opgesteld.

Uitvoering/planning

Na de besluitvorming over het beleidskader Zon in de gemeenteraad van 29 september 2020 zal het vastgestelde beleid worden toegezonden aan de initiatiefnemers.

Evaluatie

Dit beleidskader zal in de loop van 2022 worden geëvalueerd. Daarbij worden de (ruimtelijke) effecten en de ervaring van de gerealiseerde parken beoordeeld, zodat wellicht in een volgende raadsperiode het beleidskader kan worden aangepast.

Tabel risicoparagraaf

Risico omschrijving	Soort risico	Kans	Effect	Beheersingsmaatregel
Niet vaststellen van dit beleidskader Zon	Afbreukrisico	Gemiddeld	Grote kans op het niet halen van de doelstelling om in 2030 energieneutraal te zijn en te voldoen aan ons RES-bod	Burgemeenten vragen om een deel van onze opgave te realiseren.
Niet vaststellen van dit beleidskader Zon	Afbreukrisico	Groot	Vertrouwen initiatiefnemers in de gemeente neemt af.	Invulling met andere technieken dan zon op grond.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe
De secretaris, de burgemeester,

Raadsbesluit

De raad van de gemeente West Betuwe;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 14 juli 2020,

besluit:

1. het Beleidskader 'Grondgebonden Zon' vast te stellen;
2. het Beleidskader 'Zon als teeltondersteunende voorziening (TOV)' vast te stellen;
3. de projectprocedure te volgen als RO-procedure;
4. het besluit van de raad van 28 mei 2019 aan te passen, waarbij de in dit beleidskader bedoelde grondgebonden zonneparken worden toegevoegd aan de categorieën waarvoor een verklaring van geen bedenkingen niet is vereist (= schrappen uit Besluit onder A 7);
5. medewerking te verlenen aan het verzoek van The Dutch om een zonnepark te realiseren mits de gemeenteraad akkoord is met het beleidskader;
6. medewerking te verlenen aan de 3 pilots zon als teeltondersteunende voorziening, mits de gemeenteraad akkoord is met het beleidskader.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 29 september 2020, nummer 2020/017,

de griffier,
Hans van der Graaff

de voorzitter,
Servaas Stoop